

e-ISSN 2821-1359
p-ISSN 1022-6443

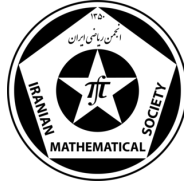
انجمن ریاضی ایران

فرهنگ اندیشه ریاضی

سال ۴۴، شماره ۲، پاییز و زمستان ۱۴۰۴

بسم الله الرحمن الرحيم

فرهنگ و اندیشه ریاضی
(نشریه علمی)

ISSN 1022-6443 (print); ISSN 2821-1359 (online)

سال ۴۴، شماره ۲، پاییز و زمستان ۱۴۰۴
(تاریخ انتشار: پاییز ۱۴۰۴)

صاحب امتیاز: انجمن ریاضی ایران
مدیر مسئول: امیدعلی شهینی کرمزاده
سردبیر: سعید مقصودی
ویراستار ارشد: محمد غلامزاده محمودی
مدیر اجرایی: شیوا زمانی
مشاور علمی: سیامک کاظمی
هیئت تحریریه:

jahanipu@kashanu.ac.ir
farzad.radmehr@ntnu.no
razani@sci.ikiu.ac.ir
zamani@sharif.edu
salahim@guilan.ac.ir
ali.enayat@gu.se
mmahmoudi@sharif.ir
kashanim@modares.ac.ir
s_maghsodi@znu.ac.ir

روح الله جهانی‌پور، دانشگاه کاشان
فرزاد رادمهر، دانشگاه علم و تکنولوژی نروژ
عبدالرحمن رازانی، دانشگاه بین‌المللی امام خمینی
شیوا زمانی، دانشگاه صنعتی شریف
مازیار صلاحی، دانشگاه گیلان
علی عنایت، دانشگاه گوتنبرگ سوئد
محمد غلامزاده محمودی، دانشگاه صنعتی شریف
سید محمدباقر کاشانی، دانشگاه تربیت مدرس
سعید مقصودی، دانشگاه زنجان

حروف چینی و صفحه‌آرایی (XePersian): هیئت تحریریه با همکاری دفتر انجمن ریاضی

۸۸۸۰۷۷۷۵، ۸۸۸۰۷۷۹۵، ۸۸۸۰۸۸۵۵
imsct95@gmail.com
http://www.ims.ir
mct.iranjournals.ir

نشانی: تهران، صندوق پستی ۴۱۸-۱۳۱۴۵
شماره‌های تلفن دفتر انجمن ریاضی ایران:
رایانامه نشریه:
نشانی اینترنتی انجمن ریاضی ایران:
سامانه اینترنتی نشریه:

راهنمای ارسال مقاله به «فرهنگ و اندیشه ریاضی»

«فرهنگ و اندیشه ریاضی»، نشریه علمی انجمن ریاضی ایران است و هدف از انتشار آن، آشنا کردن خوانندگان با شاخه‌های گوناگون علوم ریاضی، فرهنگ، تاریخ، و فلسفه ریاضی است به گونه‌ای که برای دانشجویان، دبیران ریاضی، اعضای هیئت علمی گروه‌های ریاضی دانشگاه‌ها و سایر علاقه‌مندان به ریاضی قابل استفاده باشد. «فرهنگ و اندیشه ریاضی»، از مقالات در زمینه‌های علوم ریاضی، تدریس، یادگیری و آموزش ریاضی، تاریخ و فلسفه ریاضی و کاربردهای ریاضی در علوم دیگر که در چارچوب زیر نوشته شده باشند، استقبال می‌کند:

- ارائه موضوعی به‌روز و مطرح در ریاضیات چنان‌که علاقه‌مندان به زمینه‌های پژوهشی را برای پیگیری آن موضوع آماده سازد؛
 - ترجمه مقاله‌هایی از نوع یادشده در بالا یا ترجمه مقاله‌های کلاسیک ریاضی با رعایت اصول ترجمه؛
 - ارائه موضوعات آموزشی حاوی نکته‌های درسی سودمند برای کلاس درس و برهان‌هایی ساده‌تر یا کوتاه‌تر یا زیباتر از آنچه در متون کلاسیک موجود است؛
 - نقد کتاب‌های منتشر شده به زبان فارسی در زمینه علوم ریاضی اعم از تألیف یا ترجمه.
- رعایت چند نکته زیر باعث تسریع فرایند داوری و انتشار مقالات می‌شود:

- مقالات بایستی با استفاده از نرم‌افزار «زی‌پرشین» تهیه شده و نسخه پی‌دی‌اف آن از طریق سامانه اینترنتی نشریه ارسال شود. در صورتی‌که مقاله فرستاده‌شده، پس از طی مراحل داوری، برای چاپ پذیرفته شود، نویسنده یا مترجم باید فایل «زی‌پرشین» مقاله را از طریق سامانه نشریه ارسال کند؛
- فرستادن اصل مقاله ترجمه‌شده همراه با ترجمه آن الزامی است؛
- نام و نشانی اصل مقاله ترجمه‌شده باید به‌صورت پاورقی در صفحه اول ترجمه مقاله ذکر شود؛
- اصطلاحات ریاضی به‌کار رفته باید بر طبق واژه‌نامه ریاضی و آمار انجمن ریاضی ایران، چاپ مرکز نشر دانشگاهی باشد و اگر لغتی در این واژه‌نامه نیست، معادل انگلیسی آن در پاورقی ذکر شود؛
- مقاله ارسالی به «فرهنگ و اندیشه ریاضی» نباید برای بررسی و چاپ به مجله‌های دیگر فرستاده شده باشد؛
- مقاله ارسالی باید دربرگیرنده نام و نام خانوادگی، آدرس کامل پستی، و رایانامه نویسنده(گان) یا مترجم(ان) باشد؛
- در ابتدای مقاله، چکیده‌ای در حداکثر ۲۰۰ کلمه شامل نکات اصلی بیان‌شده در مقاله، آورده شود؛
- پس از چکیده، واژه‌ها و اصطلاحات کلیدی (حداکثر ۵ تا) مشخص شود؛
- اسامی افراد خارجی در متن مقاله باید به‌صورت فارسی و در پاورقی به زبان اصلی نوشته شود؛
- به‌منظور تسریع در ویرایش و چاپ مقالات، لطفاً اصول سجاوندی، نگارش، و ویرایش در نوشتن مقالات را بر مبنای شیوه‌نامه نگارش مرکز نشر دانشگاهی و دستور خط مصوب فرهنگستان رعایت کنید؛
- فهرست مراجع را در انتهای مقاله، به‌ترتیب حروف الفبای نام‌خانوادگی افراد تنظیم کنید؛ نه به ترتیبی که در مقاله ارجاع می‌دهید. ضمناً در نوشتن مراجع، سبک زیر را رعایت کنید:

۱. اگر مرجع ذکرشده، مقاله لاتین است، عنوان مقاله به‌صورت رومن، نام مجله به‌صورت ایتالیک، شماره مجلد آن به‌صورت سیاه، سال چاپ داخل پرانتز و در پایان، صفحه‌هایی از مجله که مقاله مرجع در آن‌ها چاپ شده است، تایپ شود؛
۲. اگر مرجع ذکرشده، کتاب لاتین است، نام کتاب به‌صورت ایتالیک تایپ شود؛

- تعداد صفحه‌های مقاله ارسالی در قالب صفحه‌بندی مجله، ترجیحاً از ۲۵ صفحه بیشتر نشود؛
- هیئت تحریریه در رد، قبول، و ویرایش مقالات آزاد است.

«فرهنگ و اندیشه ریاضی» امسال در دو شماره (بهار و پاییز) منتشر و برای نویسندگان و مشترکین انجمن ریاضی ایران ارسال می‌شود. شماره‌های قبلی مجله را می‌توانید از دبیرخانه انجمن ریاضی ایران خریداری فرمایید. نمونه فایل مقاله با قالب تهیه‌شده برای مجله، بر روی سامانه موجود است.

فهرست

- آکادمی افلاطون و کتاب اصول اقلیدس
سیاوش شهبهانی ۱
- دو معادل توپولوژیک برای اصل انتخاب
حسین حسینی گیو ۲۷
- مرگ تاریخی علیخان ناظم‌العلوم و ریاضیات او
امیرحسین اصغری ۳۷
- دیوید یوجین اسمیت: تاریخ‌نگار ریاضیات و خاورشناس
محمدقاسم وحیدی اصل ۶۷
- مروری بر چندجمله‌ای‌های چبیشف
محمد غلامزاده محمودی، امیرمحمد کرمی، سید محمدرضا موسوی ۸۷
- رویکردی دیگر به ماتریس‌نمایی
دبلیو. ای. هریس و همکاران؛ ترجمه فاطمه جاویدپناه، رسول کاظمی، امیرحسین نخودکار ۱۱۳
- نوزده سال «نشر ریاضی»: گفت‌وگویی با سیاوش شهبهانی، محمدقاسم وحیدی اصل، و سیامک کاظمی
سعید مقصودی ۱۲۹
- نظریه میدان‌های رده‌ای روی میدان تک‌عضوی
حسین بهزادی‌پور، جلال پیردایه، ارش رستگار ۲۱۹
- طلیعه آنالیز ریاضی در بریتانیا در اوایل قرن بیستم: نقش جی. اچ. هاردی و انجمن ریاضی لندن
آدریان سی. رایس، رابین جی. ویلسون؛ ترجمه کیمیا ابراهیمی، محسن کیان ۲۳۵
- راهبردهای یادگیری فعال برای تدریس و یادگیری مؤثر ریاضیات
ای. واله، ای. باربوزا؛ ترجمه امیر باقری، مهدیه میرزایی ۲۶۳
- دوست دارم ریاضیدان باشم (ترجمه صص 309-329)
پال هالموس؛ ترجمه محمدقاسم وحیدی اصل ۲۸۹

عکس روی جلد:

تصویری از علیخان ناظم‌العلوم
رک. مقاله «مرگ تاریخی علیخان ناظم‌العلوم و ریاضیات او»

Mathematical Culture and Thought

An Expository Journal of the
Iranian Mathematical Society

ISSN 1022-6443 (print); ISSN 2821-1359 (online)

Vol. 44, Issue 2, Fall & Winter 2025

Director-in-Charge

Omid Ali S. Karamzadeh, President of IMS

Editor-in-Chief

Saeid Maghsoudi, University of Zanjan, Zanjan
s_maghsodi@znu.ac.ir

Editorial Board

A. Enayat, University of Gothenburg, Sweden

ali.enayat@gu.se

Mohammad Gholamzadeh Mahmoudi, Sharif University of Technology, Tehran

mmahmoudi@sharif.ir

Ruhollah Jahanipur, University of Kashan, Kashan

jahanipu@kashanu.ac.ir

Mohammad Bagher Kashani, Tarbiat Modares University, Tehran

kashanim@modares.ac.ir

Saeid Maghsoudi, University of Zanjan, Zanjan

s_maghsodi@znu.ac.ir

Farzad Radmehr, Norwegian University of Science and Technology, Norway

farzad.radmehr@ntnu.no

Abdollah Razani, Imam Khomeini International University, Qazvin

razani@sci.ikiu.ac.ir

Maziar Salahi, University of Guilan, Rasht

salahim@guilan.ac.ir

Shiva Zamani, Sharif University of Technology, Tehran

zamani@sharif.edu

Siyamak Kazemi, IPM, Tehran

skaazemi@yahoo.com

Editorial Office

Iranian Mathematical Society

imsct95@gmail.com

P. O. Box 13145-418

Tehran, Iran

Tel: 88808855, 88807795, 88807775

e-mail: imsmct95@gmail.com

web: mct.iranjournals.ir

http://www.ims.ir